

**STICHTING HIPPISCH THERAPEUTISCH CENTRUM
PRINSES MÁXIMA
TE DEN DOLDER**

Rapport inzake jaarstukken 2017

INHOUDSOPGAVE

Pagina

ACCOUNTANTSRAPPORT

Opdracht	3
Samenstellingsverklaring van de accountant	3

JAARVERSLAG VAN HET BESTUUR	5
------------------------------------	----------

JAARREKENING

Balans per 31 december 2017	11
Staat van baten en lasten over 2017	12
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	13
Toelichting op de balans per 31 december 2017	15
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	18

Aan de aandeelhouders en bestuur van
Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima
Dolderseweg 170
3734 BP Den Dolder

Leden van de maatschap (*door middel van BV.)
Drs. J.W.A. van Dijk* *Registeraccountant/MGA*
L.Ph. Moll *Accountant-Administratieconsulent*
W. Roebersen* *Registeraccountant*

Medewerkers
Mw. drs. S.J.M. Duivenvoorde *Registeraccountant*

Adviseur
R.A.M. Geurtsen *Accountant-Administratieconsulent*

<i>Kenmerk</i>	<i>Behandeld door</i>	<i>Datum</i>
17100600	MS	26 juli 2018

Geacht bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2017 met betrekking tot de stichting.

OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van uw stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 143.197 en de staat van baten en lasten sluitende met een resultaat van negatief € 6.298, samengesteld.

SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur

De jaarrekening van Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima te Den Dolder is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2017 en de staat van baten en lasten over 2017 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, "Samenstellingsopdrachten". Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 BW2 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen: C.1 "Kleine Organisaties-zonder-winststreven". Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden hebben wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook van uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima te Den Dolder

---

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

Zeist, 26 juli 2018

VDGC accountants en belastingadviseurs

Dr. J.W.A. van Dijk
Registeraccountant/MGA

JAARVERSLAG VAN HET BESTUUR

Waarom wij er zijn

Onze missie is het aanbieden van hippische activiteiten aan mensen met en zonder beperking om vooruitgang te bevorderen in hun welzijn en maatschappelijke mogelijkheden.

Dit doen wij samen met betrokken vrijwilligers, onder begeleiding van professionals, op een paardwaardige wijze.

De Prinses Máxima Manege zet in op maximale mogelijkheden met paarden, ondanks beperkingen. Op die manier dragen wij bij aan meer kwaliteit van leven.

Onze activiteiten zijn driedig:

1. Lessen:

- Recreatieve groepslessen
- Therapeutisch individuele lessen voor verbetering van leven:
  - Logopedie aan uitbehandelde kinderen
  - Equithérapie voor betere balans, houding en ontwikkeling van spieren
  - Equicoaching, o.l.v. psychologe met paard als co-therapeut... een paard is altijd eerlijk!

2. Huifbedrijven:

- Voor meervoudig gehandicapte mensen 6 dagen per week met vrijwillige koetsiers
- Warmte en beweging van de paarden stimuleren de bloedsomloop

3. Dagbesteding:

- Zinnvolle invulling van de dag voor mensen (vrnl. jongeren) met een beperking

Voorwoord

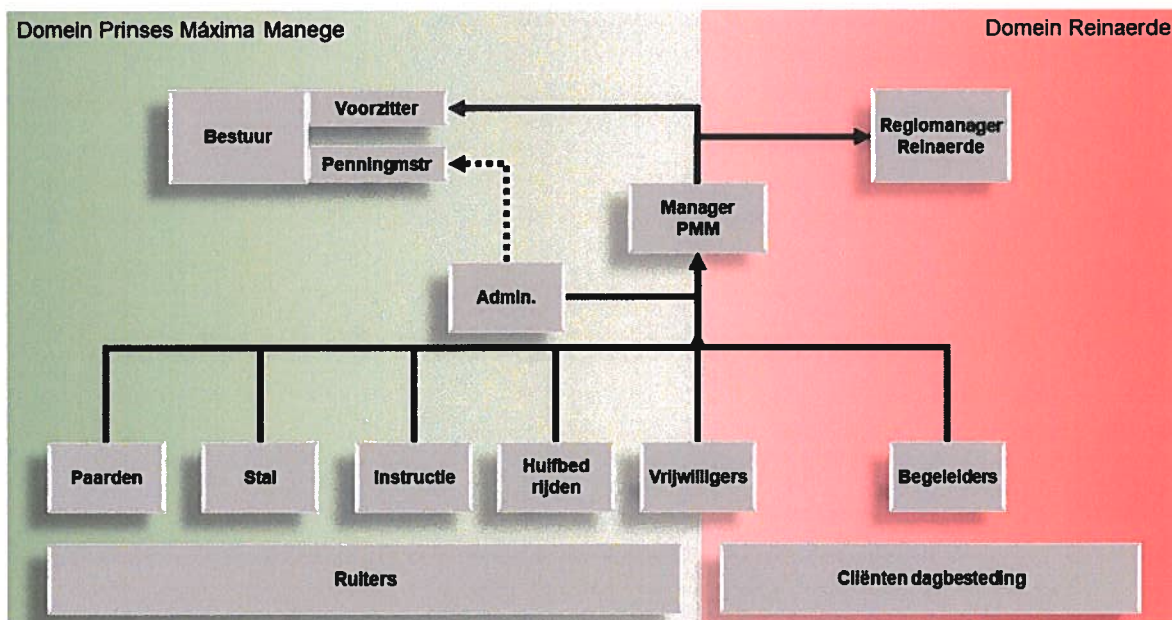
“Zowel Reinaerde als de PMM dragen de Manege een warm hart toe en zij zullen gedurende de looptijd van deze Overeenkomst al het redelijke doen om de bedrijfsvoering en de continuïteit van de Manege te bevorderen. Dit “Samen staan wij sterker” is uitgangspunt voor de samenwerking tussen de beide –juridisch geheel los van elkaar staande - stichtingen.”

Met deze woorden begint de nieuwe samenwerkingsovereenkomst die in 2017 tussen Reinaerde en de Prinses Máxima Manege (PMM) werd gesloten en die voor onbepaalde tijd geldig is. De formele ondertekening ervan zal in het eerste kwartaal van 2018 feestelijk worden gevierd. Feestelijk, omdat wij zeer verheugd zijn dat de samenwerking, die al jaren bestaat, verder verdiept is. De belangrijkste wijzigingen die in deze samenwerkingsovereenkomst geregeld zijn, zijn:

- Samen zullen wij zorgdragen voor alles de manege betreffende, waarbij
- Reinaerde zich concentreert op de omzet voortkomende uit zorg, en
- de PMM zich concentreert op de omzet voortkomende uit manege-activiteiten.

Verder was een uitvloeisel van de overeenkomst dat per 15 november 2017 een manager werd aangesteld, die verantwoordelijk is voor de gehele bedrijfsvoering.

Schematisch weergegeven:

Ten aanzien van de bedrijfsvoering is bepaald dat ieder jaar in de maand september een jaarplan voor het erop volgende kalenderjaar wordt opgesteld, dat wordt goedgekeurd door beide partijen, in formeel overleg bijeen, in oktober. Het jaarplan heeft voor ieder kwartaal een actieplan met SMART¹ geformuleerde doelstellingen.

¹ S pecifiek, M eetbaar, A cceptabel, R ealistisch en T ijdsgelonden

Paarden

De hippische faciliteiten zijn in 2017 enorm verbeterd. Zowel de binnen- als buitenbak zijn voorzien van een nieuwe Agterberg-bodem. De buitenbak en paddocks zijn gedraineerd waardoor het vullen van de ruiven een stuk minder zwaar geworden is en onze vooral koudbloeden niet langer met de sokken in de blubber staan.

In 2017 hebben we afscheid genomen van onze paardenheld Morag, die al 15 jaar bij ons was om onder andere kinderen in een huifbed voort te bewegen. Zij leidde alle andere huifbedpaarden op en geniet nu in de wei in Friesland. Naast Morag verkochten we drie paarden en kwamen er drie nieuwe toppers terug. Paarden die aangeschaft zijn om ook onze licht gehandicapte en valide ruiters wat meer uitdaging te geven. Op dit moment is de verhouding mindervalide/valide ruiters 90/10. In ons strategisch beleidsplan is bepaald dat we streven naar een verhouding van 60/40 in 2021/22. Deze ambitieuze doelstelling is zo geformuleerd, omdat e.e.a. bijdraagt aan het paardenwelzijn en aan de winstgevendheid van de manege.

In 2017 zijn we kleinschalig gestart met leasen waarbij ruiters naast hun vaste lesdag nog minimaal 1x per week vrij rijden voor meer continuïteit en vooruitgang in hun ontwikkeling. Zij dragen bij aan de souplesse en conditie van het paard dat daardoor het zorgwerk beter aankan. Een zeer drukbezochte open dag heeft geleid tot enorme bekendheid, de terugkeer van oude vrijwilligers, veel publiciteit en vooral veel nieuwe ruiters. De eerste stappen in verbetering van de verhouding zijn daarmee gezet.

Alle ingrediënten aanwezig voor 2018!

Huidig paardenbestand:

stal	komst	vertrek	naam	geb.	inzet	ras	geslacht	stokmaat	sponsor aankoop	geadopteerd door
1	mei-16	2021	Orban	19-apr-06	therapie & lessen	konik	ruin	1.40		
2	mei 15	2018	Evita	25-apr-09	lessen	gelders paard	merrie	1.75	Aannemer Arjen Sneep	Lions Club Bilthoven 2000
3	jul-12	2019	Kildare	1-jan-08	huifbed en lessen	tinker	ruin	1.45	R. & D. Zeilstra Foundation	Linteloo
4	sep-14	2019	Ide	25-mei-10	therapie en lessen	tinker	merrie	1.54	Rotary Club Soest/ Baarn	
5	mrt-15	2020	Yvonne	8-jun-02	therapie en lessen	fjord	merrie	1.43	Kf Hein fonds	
6	apr-15	2020	Yjella	7-mei-02	therapie en lessen	fjord	merrie	1.50	DVB foundation	
7	jul-15	2020	Boston	1-jan-11	huifbed en lessen	tinker	ruin	1.50	Rotary Club Soest/ Baarn	
8	mei-15	2020	Felix	1-jan-11	lessen	nb	ruin	1.43	op verzoek anoniem	DHL Freight
9	mei-15	2018	Bay	1-jan-07	lessen	iers	merrie	1.60	op verzoek anoniem	
10	apr-15	2020	Dorus	19-jun-11	therapie en lessen	Welsch	ruin	1.35	Aannemer Arjen Sneep	
11	nov-15	2020	Thirza	22-apr-08	therapie en lessen	quarter x welsh?	merrie	1.43	Lions Club De Bilt-Bilthoven	
12	nov-15	2020	Arenda	1-mei-10	huifbed, therapie en lessen	fjord x welsh?	merrie	1.43	Lions Club De Bilt-Bilthoven	
13	mei-16	2021	Graits	23-jun-07	huifbed, therapie en lessen	Fjord/ haf	ruin	1.45	Rotary Club Groot Bilthoven	
14	okt-16	2021	Karel	3-jun-03	huifbed, therapie en lessen	merens	ruin	1.45	Stichting Nijdiër	
15	dec-16	2018	Nelson	30-apr-00	lessen	KWPN	ruin	1.75	NSGK	Eurosupport
16	dec-16	2021	Petty	30-apr-07	lessen	KWPN	merrie	1.65	NSGK	R. & D. Zeilstra Foundation
17	dec-16	2021	Bowie	24-jun-05	therapie en lessen	tinker	ruin	1.53	stichting Nijdiër	
18	mei-17	2021	Winston	28-mei-03	lessen	KWPN	ruin	1.65	NSGK/St. Nijdiër	
19	nov-17	2022	Moonlight Shadow	17-mei-04	lessen, in opbouw	Newforest	ruin	1.43	Reek Versteegh	
20	nov-17	2023	Habib	1-apr-10	lessen, in opbouw	Freiberger	ruin	1.56	Pasman stichting	
21	jan-18	2023	Gerrit	11-mei-09	lessen, in opbouw	onbekend	ruin	1.44	fam. Van Odijk	

Mensen

Vrijwilligers:

Er zijn voor medewerkers en vrijwilligers drie bijeenkomsten georganiseerd. Op 13 februari kregen we een prachtige pannenkoekmaaltijd aangeboden door Restaurant Tolboom in Terschuur, waar de opkomst van zowel medewerkers als vrijwilligers hoog was. Bewoners van Reinaerde hadden voor die avond voor alle medewerkers en vrijwilligers van de manege een mooi hart gemaakt. Daarnaast kreeg eenieder een mok met een foto van paard Fanny.

Na een heidag van het bestuur is er op 17 mei een avond georganiseerd voor medewerkers en vrijwilligers. Doel van de avond was het informeren van medewerkers en vrijwilligers over de toekomst van de manege en de introductie van de nieuwe bedrijfsleider, Ben Prins. Er is stilgestaan bij de intensievere samenwerking met Reinaerde. De manege biedt veel mogelijkheden voor dagbesteding voor cliënten van Reinaerde en de manege vaart wel bij de inkomsten die daarmee gepaard gaan. Na het vertrek van Ludger van Zwetselaar per 1 maart is Ben Prins als bedrijfsleider op vrijwillige basis aangetreden. Ben beschikt over leidinggevende ervaring, heeft een pragmatische aanpak, maar ontbeerde een hippische achtergrond. Hij krijgt gaandeweg het jaar steeds meer plezier in het werk op de manege en krijgt ook steeds meer gevoel voor de paarden.

Op 12 december wordt er voor de derde maal een vrijwilligersbijeenkomst georganiseerd voor medewerkers en vrijwilligers. Jenneke Nijhof wordt officieel welkom geheten. Vrijwilliger Ben Lucassen kondigde aan het na vele jaren ongebreidelde inzet als vrijwilliger iets rustiger aan te gaan doen. Van hem werd tijdens de avond afscheid genomen.

Zonder de inzet van de vele vrijwilligers kan de manege niet draaien zoals het gaat. Er wordt erg hard gewerkt door een trouwe groep betrokken vrijwilligers. De bijzonder geslaagde open dag van 7 oktober, was niet mogelijk geweest zonder alle enthousiaste vrijwilligers in het algemeen en Roos Dekker in het bijzonder.

De PMM is bijzonder trots op de grote groep van circa 80 vrouwen en mannen, die met veel passie het vele werk verricht. Zonder de inzet van hen zou de manege als een kaartenhuis instorten!

Medewerkers:

- Als gevolg van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst, besluiten het bestuur van de manege en Reinaerde dat een professionele en betaalde bedrijfsleider/manager zal worden aangesteld. Na de vacaturestelling is het verheugend om te zien dat er veel reacties komen. Na twee selectierondes wordt Jenneke Nijhof op 15 november aangesteld. Het bestuur is Ben Prins buitengewoon erkentelijk voor zijn periode als manager, waarin erg veel bereikt werd en voor zijn grote bereidwilligheid om zijn opvolgster wegwijs te maken in de PMM.

- In december werd afscheid genomen van Florine Vermaas na een periode van twee jaar ziekte. Wij danken Florine voor haar vakkundigheid als fysiotherapeut die zij geruime tijd bij ons heeft toegepast in therapie voor ruiters met een beperking.
- Eén van de instructrices heeft een bedrijfsongeval gehad waardoor ze al sinds het einde van de zomer uit de running is. Een aanvaring met een paard is dermate hard aangekomen dat zij nog steeds herstellende is van een op meerdere plaatsen gebroken voet en 2 rugwervels die beschadigd zijn. Wij wensen haar een voorspoedig herstel toe.

Bestuur:

Het bestuur wijzigde in het verslagjaar ingrijpend van samenstelling. Zo kwam er een nieuwe penningmeester, Arnoud Griffioen, een nieuw bestuurslid voor personeel en vrijwilligers, Joan den Braber en een nieuwe voorzitter, Thomas Posthumus Meyjes. Het is niet gelukt om de vacature voor Marketing & Communicatie ingevuld te krijgen.

Het bestuur is voormalig penningmeester Ad van Dort en oud-voorzitter Roel Houwer bijzonder erkentelijk voor hun grote inspanningen de laatste jaren.

Fondsenwerving

De PMM mag zich verheugen in een grote ondersteuning uit de samenleving. Uit zeer diverse hoeken wordt onze prachtige organisatie gesteund door bedrijven, fondsen, organisaties, serviceclubs en enthousiaste individuen. Zonder al die betrokkenen zou de PMM niet kunnen bestaan of kunnen functioneren zoals dat thans gebeurt. In 2017 konden, dankzij deze geweldige financiële steun, weer diverse knelpunten worden opgelost, materialen en gereedschap worden aangeschaft en kon het paardenbestand op peil worden gehouden.

In het voorjaar werd het project bodemverbetering afgerond met vernieuwing van de buitenbakkodem. Dagelijks genieten vrijwilligers, ruiters en paarden van de veerkrachtige, stabiele en kwalitatief superieure ondergrond in zowel de binnen- als de buitenbak.

Buitengewoon verrast waren wij met de keuze van de manege als belangrijkste goede doel van zowel de Kiwanis Club Bilthoven als van de Rotary Club Groot Bilthoven. Het fondsenwervende vermogen van beide serviceclubs overtrof de stoutste verwachtingen en biedt de manege de mogelijkheid enorme stappen te zetten met betrekking tot verbetering van de uitstraling, verduurzaming en voorzieningen op de manege. Zo krijgt de kantine een complete facelift, zal in het hele gebouw LED-verlichting worden geïnstalleerd en komt er een aparte stro-opslag waardoor voor het huifbed eindelijk de zo nodige stofvrije stalling gerealiseerd kan worden. Dit biedt mens en dier een aanzienlijk betere omgeving, waar het nóg prettiger zal zijn om te verblijven!

Al in 2016 bleek onze paardenvrachtauto aan vervanging toe te zijn, een investering die de manege zich niet kon veroorloven. Gelukkig sprongen Fonds Wiegels, ParaPaard en Anemone Horse Trucks bij en kon tot inruil worden overgegaan. Met de nieuwe auto hopen we de komende tien jaar de paarden veilig te kunnen vervoeren.

De PMM nam succesvol deel aan fondsenwervende acties van derden zoals de Rabo Clubkas Campagne, een statiegeldactie van AH Den Dolder en de Specsavers-steunt-actie. Vrijwilligers en ruiters verkochten ook dit jaar meer dan 500 loten van de Grote Club actie. Evenals in 2016 ontvingen wij ook dit jaar weer een eindejaarsdonatie van de DVB Foundation. Hiermee konden wij een bijdrage leveren aan de kosten van noodzakelijke aanpassingen aan het huifbed traject.

Niet alleen met financiële middelen kreeg de manege steun, ook leverden diverse serviceclubs en bedrijven vrijwillige helpende handen tijdens teambuilding of “klusdagen”. Er werd gesnoeid, omheiningen gerepareerd, geverfd, geruimd en geboend... maar er werd vooral ook met veel plezier gewerkt aan dit prachtige doel en... erg veel gelachen!

Wij zouden heel veel extra bladzijden nodig hebben om alle niet hierboven genoemde sponsors, ondersteuners, individuen en wie dan ook apart te vermelden. Wij hebben er echter voor gekozen om dat niet te doen, omdat niet iedere organisatie of persoon er prijs op stelt om specifiek vermeld te worden.

Financiën

De personeelskosten van de manege zijn in 2017 gedaald ten opzichte van 2016 voornamelijk als gevolg van het feit dat slechts een deel van boekjaar een betaalde manager in dienst is geweest. Omdat ultimo 2017 de manege weer een betaalde manager heeft, is dit slechts een eenmalig lager bedrag geweest. De bestuursleden van de manege hebben in 2017 geen vergoeding ontvangen voor hun werkzaamheden.

De kosten van de paarden zijn ten opzichte van het voorgaande jaar aanzienlijk gestegen hetgeen met name wordt veroorzaakt door een stijging van de medische kosten voor de paarden en een stijging in de prijs van het voer. Door het continu monitoren van de overige kosten is de manege erin geslaagd om deze kosten gelijk te houden of zelfs te laten dalen.

De omzet van de manege is min of meer gelijk gebleven ten opzichte van 2016. Wel is hierin een lange termijn trend te zien waarin jaarlijks de omzet verder daalt. Door het aantrekken van een bedrijfsleider met een specifieke achtergrond in de paardenwereld, is het de verwachting dat de omzet in de komende jaren weer zal stijgen.

De opbrengst uit giften en bijdragen is gedaald in 2017. Vermeld dient te worden dat 2016 een exceptioneel goed jaar was met betrekking tot giften en bijdragen en dientengevolge is ook 2017 een relatief goed jaar gebleken. Opmerkelijk is wel dat de adoptie van paarden verdubbeld is ten opzichte van 2016.

Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima te Den Dolder

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

		2017		2016	
		€	€	€	€
Baten	(6)		123.701		123.490
Lasten					
Lonen en salarissen	(7)	72.571		72.679	
Sociale lasten	(8)	14.959		18.303	
Afschrijvingen materiële vaste activa	(9)	4.008		6.447	
Overige personeelskosten	(10)	18.020		22.626	
Huisvestingskosten	(11)	10.959		8.156	
Verzorging paarden	(12)	53.162		42.201	
Autokosten	(13)	3.552		3.283	
Algemene kosten	(14)	23.123		25.211	
Onderhoud en aanschaf tuigage	(15)	154		2.341	
Exploitatie kantine		2.192		2.991	
			202.700		204.238
Exploitatiesaldo			-78.999		-80.748
Donaties en subsidies	(16)	57.080		61.745	
Diverse baten	(17)	45.832		31.909	
Diverse lasten	(18)	-30.211		-17.506	
Overige baten en lasten			72.701		76.148
			-		-
Resultaat			-6.298		-4.600

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima heeft ten doel het bevorderen van paardrijden voor gehandicapten. Zij richt zich daarbij op zowel lichamelijk als verstandelijk gehandicapten waarbij tevens wordt getracht, zoveel als mogelijk is, een integratie met niet-gehandicapte ruiters en vrijwilligers tot stand te brengen.

Vestigingsadres

Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima (geregistreerd onder KvK-nummer 30161138) is feitelijk gevestigd op Dolderseweg 170 te Den Dolder.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De jaarrekening is voor zover mogelijk en relevant opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, aangevuld met specifieke grondslagen voor Organisaties-zonder-winststreven (Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen: C.1 "Kleine Organisaties-zonder-winststreven").

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde.

Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Bestemmingsfonds en bestemmingsreserves

De bestemmingsfondsen kennen een door derden beperkte bestedingsmogelijkheid. De bestemmingsfondsen worden gewaardeerd op basis van de ontvangen bijdragen verminderd met de kosten waarvoor de fondsen zijn verkregen.

Bestemmingsreserves worden ingesteld door het bestuur van de stichting. De specifieke bestemming van deze reserves is vastgesteld in een bestuursbesluit. De bestemmingsreserve wordt gewaardeerd op basis van dotatie uit de resultaatbestemming verminderd met de kosten waarvoor de bestemmingsreserve is aangewend.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en de lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Personeelskosten

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

1. Materiële vaste activa

	Paarden	Inventaris	Rollend materieel	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2017	11.590	1.438	7.376	20.404
Investerings	100	24.396	-	24.496
Desinvesteringen	-4.025	-	-	-4.025
Afschrijvingen	-1.720	-673	-2.240	-4.633
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>5.945</u>	<u>25.161</u>	<u>5.136</u>	<u>36.242</u>
Aanschaffingswaarde	21.125	60.746	37.521	119.392
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-15.180	-35.585	-32.385	-83.150
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>5.945</u>	<u>25.161</u>	<u>5.136</u>	<u>36.242</u>

Afschrijvingspercentages

	%
Paarden	10
Inventaris	20
Rollend materieel	20

2. Vorderingen

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	<u>5.451</u>	<u>23.587</u>
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	<u>6.145</u>	<u>5.826</u>

Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima te Den Dolder

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Overlopende activa		
Huur	-	241
Ziekengeld	1.692	1.238
Reinaerde	-	1.340
Verkoopopbrengst	8.026	2.200
Giften, donaties	2.500	1.815
	<u>12.218</u>	<u>6.834</u>

3. Liquide middelen

ABN AMRO Bank N.V., rekening-courant	60	59
Rabobank, rekening-courant	31.941	62.678
Rabobank, spaarrekening	15.000	-
Roparco, spaarrekening	36.022	6.022
Kas	118	377
	<u>83.141</u>	<u>69.136</u>

4. Eigen vermogen

	2017	2016
	€	€
Bestemmingsfonds bodembak		
Stand per 1 januari	21.750	-
Dotatie	-	60.000
Onttrekking	-21.750	-38.250
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>21.750</u>

Het bestemmingsfonds bodembak is gevormd voor de renovatie van de bodembak. Nog niet bestede middelen worden in dit bestemmingsfonds tot uitdrukking gebracht.

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Paarden	-	3.500
Bestemmingsreserve Calamiteitenfonds	70.000	70.000
Bestemmingsreserve lessen	15.000	4.620
	<u>85.000</u>	<u>78.120</u>

De vorming van de Bestemmingsreserve Calamiteitenfonds heeft het bestuur in 2014 geformaliseerd.

Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima te Den Dolder

	2017	2016
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	5.986	10.586
Resultaatbestemming boekjaar	-6.298	-4.600
Stand per 31 december	-312	5.986

5. Kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	4.038	1.966

Overlopende passiva

Vakantiegeld	4.733	4.687
Accountantskosten	1.385	1.489
Ontvangen sponsoringbijdrage	6.500	-
Transitievergoeding	5.530	-
Autokosten	-	1.818
Nog te betalen kosten	778	320
	18.926	8.314

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	2017	2016
	€	€
6. Baten		
Baten begeleiding en lesgeelden invaliden en validen	123.701	123.490
Personeelskosten		
7. Lonen en salarissen		
Bruto lonen	88.490	95.043
Ontvangen ziekingelduitkeringen	-15.919	-22.364
	<u>72.571</u>	<u>72.679</u>
8. Sociale lasten		
Premies sociale verzekeringswetten	14.959	18.303
Afschrijvingen		
9. Afschrijvingen materiële vaste activa		
Paarden	1.720	1.335
Inventaris	673	2.902
Rollend materieel	2.240	2.910
Boekresultaat	-625	-700
	<u>4.008</u>	<u>6.447</u>
10. Overige personeelskosten		
Reiskostenvergoedingen	6.385	4.395
Onkostenvergoedingen	900	300
Opleidingskosten	989	2.475
Vergoedingen vrijwilligers	9.122	8.456
Managementfee	220	7.000
Overige personeelskosten	404	-
	<u>18.020</u>	<u>22.626</u>
11. Huisvestingskosten		
Huur onroerende zaak	400	-
Onderhoud onroerende zaak	8.911	8.156
Schoonmaakkosten	314	-
Overige huisvestingskosten	1.334	-
	<u>10.959</u>	<u>8.156</u>

Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima te Den Dolder

	2017	2016
	€	€
12. Verzorging paarden		
Voer/hooi/strooisel/mestafvoer	33.805	27.590
Veearts, medicijnen et cetera	8.641	6.835
Hoefsmid	5.107	4.501
Overige	5.609	3.275
	<u>53.162</u>	<u>42.201</u>
13. Autokosten		
Overige autokosten	<u>3.552</u>	<u>3.283</u>
14. Algemene kosten		
Accountantskosten	1.000	1.000
Administratiekosten	2.673	4.873
Advieskosten	-	1.160
Verzekeringen	6.317	6.733
Drukwerk en kantoorbenodigdheden	1.537	1.463
Hippotherapie	8.886	8.947
Overige algemene kosten	2.710	1.035
	<u>23.123</u>	<u>25.211</u>
15. Onderhoud en aanschaf tuigage		
Kleine aanschaffingen, reparaties en onderhoud	<u>154</u>	<u>2.341</u>
Overige baten en lasten		
16. Donaties en subsidies		
Diverse donaties en subsidies	44.348	57.301
Paardenwelzijn algemeen	5.000	-
Adoptie paarden	7.250	3.500
Overige	482	944
	<u>57.080</u>	<u>61.745</u>
17. Diverse baten		
Giften bestemmingsfonds activa	<u>45.832</u>	<u>31.909</u>

Stichting hippisch therapeutisch centrum Prinses Máxima te Den Dolder

	2017	2016
	€	€
18. Diverse lasten		
Bestedingen bestemmingsfonds	-29.014	-17.207
Bankkosten	-1.197	-299
	<u>-30.211</u>	<u>-17.506</u>

Ondertekening van de jaarrekening

Opmaak jaarrekening

De jaarrekening is aldus opgemaakt door het bestuur.

Den Dolder, 26 juli 2018

Voorzitter
Namens deze,

J.T. Posthumus Meijjes, voorzitter

A.M. Griffioen, penningmeester

J.H. van Zwetselaar-Six, secretaris

M.H. Scheltens-Teurlings, fondsenwerving

C.A. Valkema, beheer en paarden

J. den Braber-Groenewegen van Wijk, vrijwilligers